

Vloeibare mest en vloeibare behandelde mest - Bemonstering van een mestopslag

INHOUD

1	Toepassingsgebied	3
2	Hygiënemaatregelen	3
3	Identificatie van de monsters	4
4	Monsterconservering	4

1 TOEPASSINGSGEBIED

Voor de bemonstering van vloeibare behandelde mest (digestaatstromen, effluenten, dunne fractie na scheiding ...) en van vloeibare mest uit een mestopslag, andere dan een mestkelder onder de stal, zoals bassins, silo's, lagunes, verzamelbekkens ..., wordt verwezen naar CMA/1/A.16 (Monsternemingstechnieken vloeistoffen) en CMA/1/A.18 (Monstervoorbehandeling ter plaatse) van het Compendium voor monsterneming en analyse ter uitvoering van het Materialendecreet en het Bodemdecreet (<https://emis.vito.be/nl/referentielabo-ovam>) en naar WAC/I/A/002 (Ogenblikkelijke monstername (aan kraan) van water) en WAC/I/A/003 (Ogenblikkelijke monstername (schepmonster) van water) van het Compendium voor de monsterneming, meting en analyse van water (<https://emis.vito.be/nl/line-erkenningen-water>)

De volgende afwijking ten opzichte van CMA/~~WAC~~ is van toepassing: als enkel de parameters droge stof, stikstof en fosfor bepaald moeten worden op het monster, mag het volume bij monstername beperkt worden tot 0,5 à 0,8 l.

De volgende opmerkingen moeten in acht genomen worden:

- a. een monstername van vloeibare varkensmest of mengelingen met vloeibare varkensmest mag enkel uitgevoerd worden bij mesttransport zoals beschreven in BAM/deel 3/01-B. De procedure voor bemonstering bij simulatie van een mesttransport, zoals beschreven in BAM/deel3/01-A, punt 5, mag als alternatief daarvoor toegepast worden;
- b. mestmonsters moeten, bij voorkeur op de dag van ontvangst op het laboratorium en ten laatste bij aanvang van de analyse, gemeld worden aan de Vlaamse Landmaatschappij via de SMIL-applicatie¹.

Voor vloeibare stromen met een drogestofgehalte < 2% (zoals effluenten, spuiroom, spuiwater van biologische zuivering, waswater, kuiswater) is bij monstername bijhorende conservering van toepassing:

- Totaal N: 100 ml recipiënt (P of G)
 - o aanzuren tot pH 1-2 met H₂SO₄² of met HCl³, 1 maand
- NH₄-N: 100 ml recipiënt (P of G)
 - o Onmiddellijk na monstername, 1 dag
 - o Aanzuren tot pH 1-2 met H₂SO₄, 1 maand
- Totaal P: 100 ml recipiënt (P of G)
 - o Aanzuren tot pH 1-2 met HNO₃, 1 maand

2 HYGIËNEMAATREGELEN

Bij bemonstering moeten de sanitaire voorschriften die gelden op het bedrijf op aangeven van de opdrachtgever worden nageleefd (bijvoorbeeld laarzen door ontsmettend bad, gebruik van overalls ter plaatse, douchen ...).

¹ Staalname Melding Internet Loket (<https://www.vlm.be/nl/doelgroepen/laboratoria-en-staalnemers/SMIL>)

² Bij toepassing van de oxidatieve digestiemethode cfr WAC/III/D/032 mag worden aangezuurd tot pH < 4.

³ Bij toepassing van de chemiluminiscentie methode cfr WAC/III/D/033.

Zowel de beschermkledij (overall, schoeisel ...) als al het materiaal voor de monsternamen moeten zuiver zijn bij het betreden van het bedrijf om cross-contaminatie vanuit eerder bezochte bedrijven te voorkomen.

3 IDENTIFICATIE VAN DE MONSTERS

De labeling (nummer, barcode, ...) van het monster moet eenduidig zijn zodat achteraf geen misverstanden kunnen ontstaan over de herkomst van het monster.

Gegevens over de monsternamen worden gerapporteerd overeenkomstig BAM/deel 8/20. Onverminderd de bepalingen van BAM/deel 8/20 moeten de volgende gegevens vermeld worden op het (digitale) monsternamenformulier dat het monster begeleidt:

- a. opdrachtgever, adres landbouwnummer exploitatienummer;
- b. opdrachtgever of derden aanwezig bij de monsternamen;
- c. naam van de monsternemer. Als het laboratorium specifieke identificatienummers hanteert voor zijn monsternemers, wordt dat nummer eveneens op het verslag vermeld. Als het monster niet genomen is door een monsternemer verbonden aan het laboratorium, moet dat uitdrukkelijk vermeld worden;
- d. datum en uur van de monsternamen;
- e. eigen monsternummer of monstercodering;
- f. type mest (bijvoorbeeld zeugenmengmest, vleesvarkensmengmest, kalvergier ...) of type behandelde mest (bijvoorbeeld effluent van [type digestaat/type mest], dunne fractie na scheiding van [type digestaat/type mest] ...). Daarvoor moet gebruik gemaakt worden van de mestcodes die door de Vlaamse Landmaatschappij gebruikt worden en zoals opgenomen in SMIL. Als het monster afkomstig is van behandelde mest, moet dat eenduidig en expliciet vermeld worden;
- g. de gps-coördinaten in WGS84-formaat, in decimale graden tot op 5 decimalen, van de bemonsterde opslag. Die coördinaten moeten ter plaatse bepaald worden met een gps-toestel;
- h. omschrijving van de bemonsterde mestopslag (bijvoorbeeld bassin, silo ...);
- i. het geschatte mestvolume in de mestopslag;
- j. de gebruikte monsternamen apparatuur;
- k. volume van het veld- en laboratoriummonster en al dan niet uitvoeren van monsterreductie in situ;
- l. belangrijke opmerkingen en/of afwijkingen die een invloed kunnen hebben op de interpretatie van het analyseresultaat.

Het monsterbeheersysteem van het laboratorium moet toelaten om achteraf iedere informatie over een individueel monster eenduidig te traceren.

4 MONSTERCONSERVERING

- Het monster wordt onmiddellijk na de bemonstering gekoeld (5 ± 3)°C bewaard. Alle transporten moeten gekoeld gebeuren (met koelbox of koeling in de wagen).
- Bij bewaring moet de koeling traceerbaar zijn.
- Het monster moet ten laatste de zevende dag na de monsternamen in bewerking genomen worden voor analyse.